

Talepapir til klima- og energiministerens besvarelse af samrådsspørgsmål Q i Det Energipolitiske Udvalg

Den 15. april 2010

[Dato]
[DEP j.nr.]

Spørgsmål Q:

"Hvordan vil ministeren sikre, at almindelige elforbrugere får adgang til at benytte intelligente elmålere?"

Stillet af Per Clausen (EL) til besvarelse i åbent samråd.

Indledning

Jeg er glad for spørgsmålet. Det giver mig anledning til at redegøre for regeringens planer med at få udbredt det intelligente elforbrug.

Jeg er enig med spørgeren i, at alle elforbrugere i Danmark skal have mulighed for at bidrage til det intelligente elforbrugs udbredelse og opnå en økonomisk gevinst ved at indrette sit elforbrug intelligent.

En forudsætning herfor er, at forbrugeren får installeret en ny såkaldt "intelligent" elmåler.

Måleren er ikke "intelligent"

Det er dog her vigtigt for mig at understrege, at den såkaldte "intelligente" elmåler ikke i sig selv er intelligent. Der har været en del misforståelser herom.

Den "intelligente måler" – som vi ser der opsættes i dag - kan måle og registrere forbruget med korte intervaller - minimum hver time. På den måde sikres det, at forbrugeren får en gevinst og har et incitament til at flytte forbrug fra de dyreste timer til billigere timer – og dermed hjælpe med at udjævne belastningen i elsystemet.

Derudover er der mulighed for at hjemtage måledataene fortløbende og automatisk til netvirksomheden, hvad en almindelig kendt elmåler ikke kan.

Måleren kan på ingen måde styre og tilrettelægge en husstands elforbrug "intelligent".

For at en elmåler kan virke intelligent – altså rent faktisk hjælpe private elforbrugere med at opnå reelle besparelser, skal en række forudsætninger være opfyldt:

For det første skal informationer om de svingende elpriser nå helt frem til den almindelige husholdnings forbruger. Forbrugeren skal have en aftale med sin el-handler om at det sker. I dag koster el for forbrugerne det samme både dag og nat, weekend og hverdag. De kan derfor ikke opnå en reel besparelse ved at flytte rundt på forbruget.

For det andet er afgifterne på el i dag de samme dag og nat. Også det bevirker, at elforbrugerne ikke kan opnå en markant besparelse ved at tilpasse forbruget. Regeringen arbejder på at gøre både afgifterne og tarifferne dynamiske. Dermed vil forbrugers besparelse ved at flytte sit forbrug til den billige time blive større.

For det tredje skal forbrugerne faktisk anskaffe sig apparater – fx varmepumper og fryser – og automatik, der kan tilrettelægge og styre elforbruget i forhold til fx timepriserne i markedet.

Udstyret følger ikke med de målere, som netvirksomhederne i dag opsætter – og vil næppe nogensinde komme til det – da det betragtes og tilbydes som et kommercielt produkt ligestillet med salg af el til kunden.

Intelligent udstyr, der i forskelligt omfang kan styre en husstands elforbrug, findes i dag - men er ikke færdigudviklet. Det er ikke fuldt ud tænkt

ind i de produkter, vi køber i dag – eksempelvis hårde hvidvarer – som vil gøre det nemmere og billigere at installere.

Alternativt kan forbrugeren manuelt tilrettelægge sit elforbrug, ved at tænde for opvaskemaskinen eller tørretumbleren i de perioder, hvor prisen typisk er lav.

Endelig spiller det en rolle for udbredelsen, at **selskaberne** har en økonomisk fordel af de intelligente målere, fordi det gør det meget nemmere at aflæse og afregne forbrug.

Økonomien

Som sagt er det regeringens intention at sikre, at det intelligente elforbrug udbredes og udvikles i Danmark.

Men regeringen vil ikke her og nu stille det som et krav, at el-selskaberne skal opsætte nye moderne elmålere hos alle forbrugere.

Økonomien og elsystemets behov for det intelligente og prisfleksible elforbrug tilsiger ikke at foretage en målerudskiftning, der omfatter alle forbrugere i Danmark.

En fuld udskiftning af alle målere – der indfatter godt 3 millioner forbrugssteder - vil beløbe sig

til ca. 5 milliarder kroner. Dertil kommer øgede driftsomkostninger hos elselskaberne til håndtering af de betydelige flere måledata.

Set i lyset af, at en almindelig husholdning – med dagens udsving i elprisen - ville kunne opnå en besparelse på ca. 80 kroner årligt ved at agere fleksibelt - hænger det økonomisk ikke sammen, at pålægge elselskaberne at installere nye elmålere hos almindelige husholdningsforbrugere her og nu.

Hvis myndighederne kræver, at alle forbrugere skal have en ny elmåler, vil elselskaberne kunne indregne meromkostninger og hæve forbrugerpriserne.

Jeg er fuldt ud opmærksom på, at denne konklusion, er et her og nu billede. På længere sigt kan prisen på målere falde, så det bliver rentabelt for almindelige husholdningsforbrugere at investere i det.

Jeg er også opmærksom på, at andre ydre forhold kan øge behovet for en større andel prisfleksibelt forbrug i systemet, og dermed gøre det lønsomt. For eksempel vil mere vindkapacitet i elsystemet øge efterspørgslen efter prisfleksibelt elforbrug.

Derfor holder vi også løbende øje med, om forudsætningerne ændrer sig.

Vi må selvfølgelig være helt sikre på, at investeringen er fornuftig, før vi kræver installation af målerne og dermed beder forbrugerne betale for den.

Regeringens vision om intelligent elforbrug

Men som sagt er det regeringens intention, at udbrede det intelligente og prisleksible elforbrug.

Det er regeringens vision, at det kan realiseres fuldt ud inden for en 10-årig periode frem mod 2020.

Regeringen planlægger en trinvis udrulning.

Det prisleksible og intelligente elforbrug skal i første fase udbredes dér, hvor det giver god mening og størst gevinst for forbrugerne og samfundet.

Det gælder for nogle større elforbrugende forbrugere, som har et forbrug, der kan gøres fleksibelt, fx gartnerier, frysehuse, fjernvarmeværker, ejere af elbiler og forbrugere med varmepumpe, etc.

Disse forbrugskategorier har et potentiale, hvor der kan opnås en gevinst ved at flytte forbrug, og de batter i det hele taget noget mere i forhold til elsystemets behov for at balancere den fluktuerende vindproduktion.

Konkrete initiativer

Som jeg også redegjorde for på samrådet om energiforsyningssikkerhed den 24. marts, har regeringen igangsat en række initiativer vedrørende udrulning af det intelligente elforbrug.

- Der er igangsat drøftelser med brancheorganisationen Dansk Energi om at sikre, at grænsen for, hvem der timemåles, sænkes, og at ejere af elbiler og forbrugere med eldrevne varmepumper sikres en intelligent måler.
- Vi arbejder desuden på, at der hen over sommeren kan udmeldes minimumskrav til de intelligente målere, som elselskaberne allerede opsætter. Der er fremsat forslag til lovændring, der efterfølgende vil blive fulgt op af en bekendtgørelse herom.
- Inden den 1. juni 2010 fremlægger skatteministeren og jeg redegørelser om mulighederne for at indføre såkaldte dynamiske tariffer og afgifter. Dynamiske tariffer og afgifter, der afspejler belastningen, kan

eventuelt medvirke til at øge forbrugernes incitament til at flytte forbrug fra timer i døgnet, hvor elprisen - og dermed belastningen - er høj, til billigere timer.

- Energinet.dk undersøger mulighederne for at udvikle rammerne for regulerkraftmarkedet, så også mindre el-forbrugende enheder kan indgå i op- og nedreguleringen af el-forbruget.
- Den såkaldte "elpatronlov", der reducerer el-afgiften for produktion af fjernvarme ved hjælp af el-patroner eller varmepumper, bliver gjort permanent med det ændringsforslag, som skatteministeren har fremsat. Formålet er at kunne bruge fjernvarmeverkerne bedre til hurtigt at kunne op- og nedregulere el-forbruget.
- Endelig fremlægger jeg inden udgangen af 2010 en plan for rammerne for opstilling af ladestationer til elbiler.

Med disse mange initiativer er vi godt i gang med at skabe rammerne for det fleksible og intelligente elforbrug.

Selskaber sætter allerede målere op

Selvom det ikke er et krav fra myndighedernes side, ser vi allerede i dag mange elselskaber,

der på eget initiativ har besluttet at udskifte de gamle elmålere med intelligente målere – også hos de helt almindelige elforbrugere.

Omkring 1,5 million forbrugere ud af 3 millioner forventes således at have en ny måler om ganske få år.

Nogle selskaber vælger frivilligt og altså på egen regning at udskifte målere, fordi de nye målere kan give fordele for selskaberne. De får fx lettere adgang til aflæsning af forbruget.

Forsøg med intelligent elforbrug

Hos nogle af de selskaber, hvor der er sket en udskiftning af målere, gennemføres der forsøg med det intelligente elforbrug.

Et sted har man fx undersøgt, hvordan løbende information om det faktiske energiforbrug påvirker forbruget. Et andet sted undersøges det, om de svingende priser i markedet påvirker forbruget.

Det er meget positivt med disse initiativer, for der er i denne fase brug for erfaringer at bygge videre på.

Jeg følger udviklingen tæt, så erfaringerne – sammen med de initiativer, regeringen har

iværksat – kan bruges som et grundlag for det videre arbejde på området.

Afslutning

Alt i alt er vi på vej mod at kunne realisere regeringens vision om en fuld udrulning af det intelligente elforbrug i den næste 10-årige periode.

Det er vigtigt, at vi på denne måde forbereder os på at kunne håndtere mere vedvarende energi i elsystemet.

Men det er ligeså vigtigt, at vi ikke tager forhastede beslutninger, hvor vi risikerer at lave store fejlinvesteringer – på den almindelige forbrugers regning.